

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Liikennejaosto

Liikennejaoston asiantuntijalausuntopyyntö 13.10.2022

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto Hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarviosta vuodelle 2023

Eduskunnan Valtiovarainvaliokunnan Liikennejaosto on pyytänyt Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023 (HE 154/2022 vp). Liikennejaoston toivoo erityisesti lausuttavan väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeista alueiden näkökulmasta sekä perusväylänpidon tilanteesta nykyisen taloustilanteen ja inflaatiokehityksen olosuhteissa. Lisäksi liikennejaosto toivoo lausuttavan julkisen henkilöliikenteen tilanteesta ja näkymistä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen (L-vastuualue) kattaa Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat. Näillä alueilla ELY-keskus hoitaa alueellista tienpitotehtävää Väyläviraston osoittamalla perusväylänpidon rahoituksella.

Vuoden 2023 talousarvioesityksen perusväylänpitoon kohdennettu rahoitus vähentyy kuluvan vuoden rahoituksesta. Vuonna 2023 perusväylänpitoon esitetään 48,1 M€, mikä on noin 8,9 M€ vähemmän kuin kuluvana vuonna. Liikenne 12-investointiohjelman parantamishankkeiden toteuttamiseen ei ole osoitettu ELY-keskuksille lainkaan rahoitusta.

Inflaation kiihtyminen on vähentänyt perusväylänpidon määrärahalla saatavia suoritteita kuluvana vuonna. Kustannustason pysyminen korkealla myös vuonna 2023 ja öljytuotteiden sekä sähköenergian korkea hinta vähentää tienpidon rahoituksella toteutettavissa olevia toimenpiteitä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus kunnostaa maanteiden päällysteitä vuonna 2023 noin 110–120 kilometrin matkalla (186 kilometriä vuonna 2022). Vilkkaimpien maanteiden päällysteiden kuntotilanne heikkenee hieman, mutta vaurioituminen pystytään näiden osalta pitämään hallinnassa. Muulla maantieverkolla päällysteiden vaurioituminen on ensi vuonna nopeasti kiihtyvää eikä rahoitus mahdollista vaurioitumisen kiihtymisen pysäyttämistä.

Päällystämiseen varatusta noin 16 M€ rahoituksesta puolet kuluu erilaisiin paikkauksiin ja tiemerkeintöihin. Tämä ei ole kestävä kehityksen mukaista,

24.10.2022

koska paikkaamalla tien vaurioitumista voidaan vain hetkellisesti hidastaa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus arvioi, että huonokuntoisten päällysteiden yhteispituus alueen tieverkolla kasvaa ensi vuonna jo yli 1300 kilometriin.

Jalankulku- ja pyöräilyväylien päällysteet ovat osittain jo hyvin vanhoja. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vastuulla olevista noin 800 km jalankulku- ja pyöräilyväyläverkostosta pystytään ensi vuonna päällystämään vain 5–10 kilometriä. Tarve olisi huomattavasti suurempi.

Päällysteiden heikkenevä kunto vaikuttaa myös tien hoitoon ja sitä kautta liikenneturvallisuuteen. Maanteiden hoitourakoissa varsinkin talvihoito vaikeutuu tieosuuksilla, joissa on huono ja epätasainen päällyste. Polanteenpoisto syvistä ajourista ei välttämättä onnistu ja epätasainen päällyste on myös alttiina avarauskaluston aiheuttamille lisävaurioille.

Painorajoitteisten siltojen määrän ennakoidaan säilyvän kuluvan vuoden tasolla (54 kpl). Huonokuntoisten siltojen määräksi ennakoidaan 103 kappaletta, jolloin niitä olisi neljä vähemmän kuin kulvana vuonna. Alueen ikääntyvissä silloissa on kuitenkin runsaasti korjaustarvetta, jolloin ennakoivalla kunnostamisella voitaisiin vähentää myöhemmin edessä olevia kalliita korjauksia. Siltojen korjauksiin pitäisikin osoittaa rahoitusta nykyistä enemmän.

Aiemmin päätetyistä väyläverkon kehittämishankkeista Väylävirasto jatkaa valtatie 19 parantamista välillä Seinäjoki-Lapua. Perusväylänpidon investoinneista toteutetaan Skarpängsvägen Närpiössä. Jakovarahankkeiden osalta jatketaan aiemmin saadun rahoituksen turvin hankkeiden suunnittelua ja toteuttamista. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus haluaa kiittää Eduskunnan liikennejaosta ja Väylävirastoa hyvästä yhteistyöstä ja mahdollisuudesta osallistua tulevien vuosien alueellisesti ja paikallisesti tärkeiden tie- ja liikennehankkeiden määrittelyyn.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus hankkii yhteistyössä kuntien kanssa joukkoliikenteen palveluita liikenteenharjoittajilta sekä jakaa valtionapua julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostoihin ja kehittämiseen alueensa kunnille. Koronaviruspandemialla on ollut merkittäviä vaikutuksia julkisen henkilöliikenteen palveluihin. Käyttäjämäärät ovat olleet hetkellisesti hyvin alhaisia. Tällä hetkellä näyttäisi olevan menossa myönteinen kehitys matkustajamäärien suhteen ja tätä kehitystä on syytä tukea riittävällä rahoituksen tasolla. Joukkoliikenteellä on myös tärkeä rooli tavoitteissa liikenteen päästöjen vähentämiseksi sekä kestävän liikenteen edistämiseksi. Kestävien liikkumismuotojen osalta joukkoliikenteen kehittämisessä on panostettu digitaalisiin palveluihin siirtämällä ELY-keskuksen ostaman joukkoliikenteen vuorot näkyviin digitaaliseen reittipalveluun (opas.matka.fi).

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle myönnetty julkisen henkilöliikenteen ostoihin tarkoitettu määräraha on ollut viime vuosien ajan riittävällä tasolla. Rahoitustason turvaaminen on tärkeää tulevaisuudessakin, mikäli asetetuista tavoitteista halutaan pitää kiinni. Eri momentilta tuleva solmu- ja liityntäpysäköintiin osoitettu rahoitus on sitä vastoin ollut riittämättömällä

24.10.2022

tasolla, jotta liityntäpysäköintiä on voitu edistää tarkoituksenmukaisesti. Tätä rahoitusta syytä lisätä tulevaisuudessa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman esityksen mukaisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on ratkaissut johtaja Anders Östergård.

Liitteet

-

Jakelu

Stiina Hyrri, eduskunta

Tiedoksi

Anders Östergård, Jarmo Salo, Janne Ponsimaa, Tanja Västi, Miika Hautala

Tämä asiakirja KEHA/13544/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/13544/2022 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Östergård Anders 25.10.2022 16:52